28

DISPUTATIO MEDICA DE ABSOLUTA LETHALITATE VULNERIS ARTERIÆ MAGNÆ,

QVAM

FAVENTE SUPREMO NUMINE
IN ACADEMIA FRIDERICIANA
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DNO. FRIDERICO
WILHELMO,
ELECT. BRANDENB. HÆREDE,
&c. &c. &c.
Conſentiente Ampliſſima Facultate
Medica

PRÆSIDE

FRANCISCO HEINRICO
WERCMEISTERO,
MED. DOCTORE,

Luci & ventilationi publicæ
exponet

JEREMIAS Gottlieb Reichhelm/
Hallenſ. Magdeburg.

Ad d. 16. Novembr. à 9. ad 12mam,
In Auditorio Majori.

HALÆ, Literis SALFELDIANIS, 1694.

I. N. J.

TRiſtisſimus, pariter atq; luctuoſisſimus iſte caſus, quo haud ita pridem crudele peregrini ferrum ſtudioſum Lipſienſium, viſendi animo huc delatum, in ſalanis noſtris *Fridericianis*, quæ tranquillæ pacis, & pacificæ tranquillitatis ſedes ex *clementiſſimo dictamine* Muſis eſſe debebant, exanimavit, me, ut pauca conſignarem de *inevitabili Vulneris arteriæ magnæ lethalitate* induxit. Qvibus quidem tantum abeſt Salanis Fridericianis lethale exitium præſagiri ut potius DEUM T. O. T. M. vitæ necisve arbitrum hnmillimè implorem, ut florem iisdem ſine cœco turbine perennantem & invidendum concedat, & vulneris hujus eheu! lethalis intimiorem inſpectionem in Medicinam noſtram convertat quàm benigniſſimè.

Quandoquidē juxta Medicorum Principes *tria ſumma genera morborum*, archealibus intemperiei morbis non ſine conſilio annumeratis, rectiſſimè ſtatuuntur, haud difficile fuerit perſpicere, ad *quodnam vulnera* ſint referenda. Enimverò cum nihil ſint aliud, quam *divulſioues partium mollium omnium* (impenetrabilitatem enim, per naturam talem, credat Judæus Apella) immediatæ & apertæ, utcunqve etiam ſe habuerint, ſive *cæſim*, ſive *punctim* ſint inflicta, ſive *ſuperficiaria* geritzt/ geſtreifft/ ſive ſint *ſimplicia* Fleiſch-Wunden / ſive *à latitudine magis hient*, offene Wunden/ ſive *à latitudine & profunditate*, Kampffer-Wunden/ nemo non unitati ſolutæ ea adjudicabit.

Sed difficillimum fuerit determinatu, *quænam* ex vulneribus *lethalia* haberi debeant; maximè cum non de glande legenda, ſed de corio, imò ſangvine hominis in ferendis eorum judici-
is res

is res agatur; neque verò ignotum ſit, ea in triplici eſſe differentia: Alia cenſeri *tuta*, alia *periculoſa*, quædam *lethalia*.

Ex hoc itaque labyrintho ut eò facilius, feliciusvè nos extricemus, primo omnium filo indigemus Ariadneo, diſtinctione inquam Hippocratica, qvippe qua vulnera lethalia, (græce θανατοφόρα, τραύματα θανάσιμα, θανατώδεα,) alia θανάσιμα ἐξ ἀνάγκης lethalia ex neceſſitate, alia ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ſeu magna ex parte, alia κατὰ συμβεβηκότα propter ſupervenientia certa ſymptomata conſtituit. E quibus *ea, quæ ex abſoluta neceſſitate* talia ſunt impræſentiarum nobis examinanda ſunt. Qvæ alea ſanè plena eſt diſcriminis vel ideò, ſemel quia ſangvis fuſus, (ex judicio puta Medico) renuit reſtitutionem à Prætore in integrum; Iterum, quia valdè operè Medicinæ noſtræ Primicerei hic diſſentiunt, aliis lethalitatem vulneris ab ejuſdem eſſentia, à magnitudine, à complexu ſymptomatum, atque à propriis ſolutæ unitatis differentiis dependere ſtatuentibus, aliis contrà negantibus. Sed jacta eſto. Nimirum vulnerum lethalitas nullo modo ex eſſentia determinari poteſt; Id enim ſi liceret, vulnera omnia lethalia forent, quoniam in partium mollium recens ſoluta unitate conſiſtunt. Non ab effectus magnitudine, magnum enim ſæpiculè tutum, parvum contrà perincioſum eſt. Multò minus à ſymptomatis *reverà* habet vulnus, cur lethale ſit. Quid verò metuas de ſangvine inſontis fundendo, ſi JCti & cauſarum Patroni à Medicorum, in arte ſua probè peritorum, arbitrio dependent; neutiquam verò ab inſulſa imperitorum barbitonſorum & balneatorum relatione? Hi namque cadavera magis dilacerant, dilaniantque, quam ſecant. Illi verò, præterquam quod fontes ſignorum lethalium benè perſpectos habent, verſati in ſtudio anatomico texturam, conſtitutionem, connexionem, ſitum & uſum partium intimè norunt, cadaver cautè aperiendi & ſolicitè inſpiciendi modum callent: In vulnerati ætatem, naturam, ſtatum priſtinæ ſanitatis, vulneris modos & figuras, inſtrumentum,

tum, poſitum corporis, in quo vulneratus læſus eſt: paucis, in omnes & ſingulas circumſtantias à vulnerationis momento ad mortis extremam neceſſitatem artis ingeniique lumine & acumine penetrare poſſunt. Et hi plerique ferè omnes, ſummi maxime Medicinæ Magiſtri, *vulnera ex neceſſitate abſoluta lethalia ab una partium natura* nuncupari, facem præferente divino ſene 2. prædict. Libr. 6. Aphoriſm. & Coac. prædict. ſatis ſuperque evincunt. Quorum quidem veſtigia prementi mihi ea deſcribere allubet per *divulſiones partium nobiliorum, & ad vitam ſimpliciter neceſſariarum ab inſtrumento externè inflictas, nulla hominum ope, nulla cura, nullis mediis ac remediis corrigendas, ſed horarum, vel dierum paucorum lapſu læſum tollentes.* Quæ etſi tanta ſunt, ut nemo facilè in dubium vocare queat, ut tamen planius pleniusvè pateat, quænam nominatim vulnera ſimpliciter, per ſe & abſolute ſint lethalia, agedum potiora recenſebo.

Verisſime, credo equidem, Hippocr. 2. Præd. annotavit, mori homines ab omnis generis vulneribus, quamvis in vilibus locis & nulla re gravia eſſe videantur: Attamen hoc non obſtante prudens & peritus Medicus *vulnera partium*, ut modo dictum, *principaliorum, & ſine quarum ope & officio principes functioni ſuæ* præeſſe & vitam tueri nequeunt, *abſoluta necesſitate lethalia* pronunciabit: ex. gr. Vulnera tàm profunda, quàm ſuperficiaria *CORDIS Regiæ* animæ *ſedis, ſolis microcoſmici,* imò verò, teſte *Excellentiſſ. Hoffmanno,* Profeſſore Fridericianæ noſtræ celeberrimo, Patrono meo pie devenerando in Fundament. ſuis Medicis nuper adornatis, *antliæ* ſangvinis recipiendi & expellendi: *CEREBRI,* animæ noſtræ *Cancellariæ,* & *Lunæ* in laudato parvo mundo, profundiora, (utut nullum Capitis, ejusque partium omnium, cum intra, tùm extra cranium ſeſe diffundentium, vulnus ſit contemnendum.) *PULMONUM,* follium corporis noſtri ſpongioſorum, maxime verò quoad vaſa ſua magna, inſignesque eorum ramos: alioqui omninò Tulpio Obſerv. L. 2. c. 17. aſſentior. Muri intergerini, *Septi,* inquam, *Transverſi,* cujus ſanctiore, magisqve ſenſibili parte læſa, concuſſa, diruta, quid quæſo ſperandum, quàm miſceri quadrata rotundis. *VENTRICULI,*

culinæ oeconomiæ hominis publicæ, qua perverſa & deſtructa toti familiæ pro rorido ſucco virium lapſus, pro purpura vitali, perpetuus pallor, pro ſpirituum generatione mors obrepet certisſima: *INTESTINORUM, viarum publicarum*, ſummeque neceſſariarum, de quibus egregiè diſſerit *Georgius Erneſtus Stahl*, t. t. Medicinæ Doctor. nunc verò Profeſſor in hacce Fridericiana longè merentisſimus Patronus meus itidem colendisſimus, in diſputatione ſua Inaugurali de Inteſtinis, eorumque morbis ac ſymptomatis cognoſcendis & curandis, Jenæ An. 1684. habita. *Hepatis, Lienis* & *renum* colatoriorum cribrorum & ſtillicidiorum in œconomia ſumme neceſſariorum profundius penetrantia; *VESICÆ*, matulæ totius corporis &c.

Quæ omnia Cous noſter confirmat L. 6. Aph. 18. Κύςιν διακοπέντι, ἢ ἐγκέφαλον, ἢ καρδίην, ἢ φρένας, ἢ τῶν ἐντέρων τι τῶν λεπτῶν, ἢ κοιλίην, ἢ ἧπαρ θανατῶδες.

Jure autem meritoque rejicio Medicorum quorundam, neſcio dicamne errore, an præjudicio eam amplectentium, ſententiam, qua vulnera *nervorum* imò *poplitis* accenſenda ſimpliciter lethalibus putant. Ego potiori jure Vulnera *arteriæ magnæ ſ. aortæ* eò referre mihi videor. Quæ ſi quis lethalitatis expertia obſervaverit, ſit nobis magnus Apollo: Sive enim Cor ipſum, ſive illam ſauciaveris perinde erit, actumque de vita.

Quorum uberiori antequam tradam me explicationi, neceſſe eſt pauca de *natura* & *uſu arteriarum* præmittam. Et quidem nemini non perſpectum eſſe poteſt, *arteriam* vel παρὰ τὸ αἴρειν, vel παρὰ τὸ ἀέρα τηρεῖν denominationem accepiſſe. Unde Hippocrates vocat φλέβας ἐχ ἱδρυμένας, Arabes *nervos pulſatiles*, Avicenna *venas audaces*, Plinius *ſemitam Spiritus*. Notandum autem quod *tria vaſa* maxime *arteriarum* nomine Medicis veniant, quarum primaria abſolutè ἀορτὴ audit, quod inſtar arculæ eſt, & receptaculi arterioſi ſanguinis; & ut omnes, ita hæc præ reliquis ex Anatomicorum mente deſcribi poteſt, quod ſit *pars organica, ſimilaris oblonga rotunda, cava,*

ſan-

ſangvini ſpirituoſo vehendo dicata. Conſtat ſcilicet cum reliquis omnibus ex *triplicibus lamellis*, quarum *prima* eſt *reticularis*, ex nervis, vaſis ſangvineis, membranoſisque expanſionibus conflata; *ſecunda* ex *fibris muſculoſis* in circulum contortis, duris & renitentibus; *tertia* tenuis eſt, & ex planis, membranoſisqve expanſionibus conſtructa, teſte Excellentiſs. *Hoffmanno* F. M. p. 22. Vel ut brevius dicam, *arteriæ* ſunt *venæ nerveæ*, id qvod probant, (α) *ſubſtantia* crasſior & firmior (β) *pulſus durus, ſerratusque*, qui qvoad nervoſum genus affectas eſſe arterias certo infert (γ) *Motus cerebri*, Cordi ſymbolicus. (δ) *Veſtigia ſangvinis arterioſi* in nervis reperiunda vid. Vieusſens Neurogr. p. m. 305. (ε) τάσις quæ fit in illis nervorum modo, adeo ut recte dixerit, Philoſophus l. 3. hiſt. anim. c. 6. ἡ καλουμένη ἀορτὴ νευρώδης ἐστὶ φλέψ. Hinc & ipſæ arteriæ, quotquot earum ſunt, majores, minores ſpirituoſo cordis fœtu, tranante per illas, & aliquam partem tunicis accreſcente nutriuntur. Neque vero negandum easdem, ut omnia vaſa ſangvifera, cor eſſe continuatum, ducentes ex ſiniſtro illius thalamo originem, non tanquam ex principio *materiali*, ſed *locali*; nulla enim pars, teſte Hippocrate, ex alia oritur. Proinde eodem momento, quo cordis fit tenſio, contractio, percuſſio pectoris, ejuſdem ſyſtole, arteriæ dilatantur, pulſum edunt, & in ſua ſunt diaſtole; ſi ſiniſter Ventriculus languidius tenditur, pulſus in arteriis vix eſt perceptibilis, ſi plane ceſſat moueri, pulſari & contrahi, ceſſat quoque pulſus arteriarum. Ut paucis me expediam: Cordis & arteriarum motus eſt σύντονος & ὁμότονος, nulla obſervabili differentia, nullis ſpatiis interceptus omnibus æqualiter micare deprehenditur, non ſecus ac chordæ initium ſi ſtringitur, mox externum qvoqve alterum pulſum ſentit. Demiror autem quoſdam, qui arteriis vim pulſificam adſcribunt. Imo vero rideo, alios diſquirere, an aërem attrahant, an fuligines disſipent, nam vel ſola utrumque negat ſtructura. Satis quidem nobis impræſentiarum fuerit noſſe, arterias ſanguinem ſemel propulſum in omnes dimenſiones ad extimos usque carceres corporis evehere, nervis molimina & radices ſtruere, ſi non progresſione ſubſtantiæ, pro-

greſ

greſſione tamen pulſionis continuatæ. Et verò omnem renitentiam arteriis denegare, ſenſus eſſet dimittere; Enimverò ſimul ac ex cordis antlia per ſiphonem quaſi ſangvis in arterias eſt propulſus vis conſtrictoria omninò illis eſt concedenda qua earum fibræ muſculoſæ multiplici ſerie congeſtæ particulas ſanguinis, quæ iis inſunt, quaquaverſum diſpergunt, ad filamentorum quorundam radices, quæ ex extremitatibus ramuſculorum arteriarum egredientes componunt oſſa, carnem, cutem, nervos, cerebrum, reliquaque membra ſolida ſecundum diverſos modos, quibus conjunguntur atque intertexuntur: unde tum infra lævam papillam, in carpis, circa tempora, & aliis magis extantibus locis ictus præcipue perſentitur. Sed revertar, unde ſum digreſſus. Patet nimirum ex dictis arterias conſtare ex triplici lamella, eſſe venas nerveas, imò hoc loco addo juxta Daniel. Tauvri in Anatom. nova p. m. 120. eſſe cartilaginoſas, vi pollere conſtrictoria. Qvis igitur quæſo Chiron *arteriam magnam*, quippe cui κατ᾽ ἐξοχὴν dicta competunt, vulneratam reſtituet? Qvis reſtaurabit, cum omnem coalitum renuat, omnem liquorem ſtypticum eludat? Quis durante, (ſi quæ admitteretur) ſanatione, poſtea quam ſangvis à corde, unico circulatorii motus principio, receptus è vena cava in auriculam dextram, ex hac velut particulari muſculo, & præſide diaſtoles, contracta in ventriculum dextrum: Inde vero propulſus per arterias pulmonũ, per venas pulmonales rediit in ſiniſtram auriculam & conſequenter ventriculum ſiniſtrum, quis, inquam diſtributionem ſanguinis tenuioris, ſubtilioris, calidioris, rubicundioris & floridioris per aortæ ramificationes ad omnes corporis partes ſartam tectamque conſervabit? Id enim lege circulatoria ſancitum, eſt ut ſangvis propulſus è cordis ſiniſtro thalamo partim per *truncum arteriæ magnæ aſcendentem*, ejusque *ramum ſubclavium*, ex eoqve enatas *mammarias* ad mammas, per *arterias intercoſtales ſuperiores* è ſubclaviis procedentes ad latera pectoris, imò per *exporrectas axillares* ad humerum, cubitum, extremamque manum derivetur: Partim per *arterias carotides*, unà cum cervicalibus

partes

partes cum internas, tùm externas capitis variis ramulis irriget, glandulas maxillares, inferiores & ſuperiores, oculos & glandulas lacrymales, frontis, craniique involucra carnea, nervoſa ac membranoſa, cerebri ſubſtantiam medullarem &c. purpura ſua beet. Partim per *AORTÆ* ramum *deſcendentem per arteriam cœliacam*, ejusque *ramum* quidem *ſiniſtrum ſplenicum* ad *lienem*, indeque orta *vaſa brevia* ad *Ventriculum* & *pancreas*; *dextrum* verò *cœliacæ ramum*, juxta portæ venam hepatis parenchyma ſubeuntem; ad *jecur*, per *Meſentericam*, *ſuperiorem* & *inferiorem*, ad *meſenterium*, *meſenterii glandulas*, & *inteſtina*: per *renales ad renes*, per *lumbares* ad *medullam* vertebris incluſam, per *ſpermaticas* ad *teſtes* & corpora *variciformia* virorum; per modo laudatas, ut & *iliacas*, earumque propagines hypogaſtricas, epigaſtricas, pudendas &c. ad veſicæ cervicem, & in ſexu ſequiori ad teſtes, cervicem & fundum uteri &c. per *crurales* externas, internasque in pedes ablegetur. Ut adeò facile quilibet intelligat ſanguinem ſus & deque ad caput & pedes, dextrorſum & ſiniſtrorſum, in profundum & ſuperficiem propelli, & pro particularum ſuarum configuratione partibus admitti, apponi & asſimilari.

Qva lege per *vulnus arteriæ aortæ furiosè violata*, quid affirmare vetat, arctiſſimum humorum cum ſpiritibus (qvibus ſalvis ſalvus eſt ſenſus & motus, ſalva vita & ſanitas, & contrà) vinculum ſolvi, ſpiritibus animalibus pabulum ſubtrahi, iisdemq; tanquam aura tubulos pneumatogogos non inflantibus, ſonum, motumvè omnem ſilere, pulſum in omnibus partibus ceſſare. Qvod Isbrandus de Diemerbroeck ſatis atteſtatur, qui, Noviomagi & Leydæ vulneratos ſimulac concidere proſpexit, accurrit, & pulſus eorum in carpo & temporibus exploravit, ſed nunquam ullam arteriarum pulſationem percipere potuit. Adeoque manus pedesque labaſcere, pro eximio robore toti machinæ ſubitam virium proſtrationem, pro roſeo colore genis, ori, labiisvè cadaveroſum pallorem, pro εὐθυμία vehementisſimum præcordiorum dolorem, imo extremã cordis anxietatem obvenire, pro truci ſæpius clamore vocis animiq; deliquiũ, pro calore, non raro in furorem mutato, extremum frigus, ſubitò ingruere; Paucis: cor

langveſcere, ſpiritus fatiſcere, partes flacceſcere mentem obſtupeſcere quis neſcit? Et ne iſthoc plus juſto demireris, vel ſolam ſtitueare antliam Hydravlico-pneumaticam, integris omnibus illius partibus integras circa eam inſtitues operationes, unâ verò vel rimulam paſsâ fruſtrà fueris.

Tacebo abſolute lethalia *aortæ* exiſtere Vulnera, vel ideo quoque, quia *dextræ Chirurgicæ non datur acceſſus ob profundiorem ſitum*, ob ruptos atque ſciſſos innumeros canaliculos, & obſtructiones ex reſilientibus in cincinnos vaſculis atque fibrillis non admittitur Medicina; Et quod maximum à *ſanguine cum impetu effluente tota pectoris* cavitas quaſi cataclyſmo inundatur, Cor, Regius vitæ thronus, coarctatur, & eo uſque mergitur, dum tandem prorſus ſubmerſus deploretur. Id quod nuper diro, duroqve ſatis fato expertus hîc Studioſus, in ejusque cadavere ſpectabilis Fac. Medicæ Decanus, Dn. D. *Fridericus Hoffmannus*, ad inſpectionem & ſectionem rogatus, ὀφθαλμοφανερῶς deprehendit, & ſuo calculo per ſeqq. comprobavit:

Nachdem von der hochlöblichen Univerſität ich Endesbenanter nebſt dem Univerſitäts Chirurgo requiriret worden/ den durch einen Stich entſeelten Cörper eines Studioſi Nahmens Springer zu beſichtigen/ und von der Beſchaffenheit/ auch lethalität der Wunden pflichtmäßigen Bericht abzuſtatten; Als bekenne ich hiermit/ daß geſtern/ nehmlich den 24. Octobr. nachmittags umb 2. Uhr die Beſichtigung des Cörpers in Beyſeyn des Hn. Conſiſtorial-Raths Bodini, Hn. Profeſſoris D. Stahls und Univerſitäts-Secretarii Hn. Krauts/ in dem Gaſthoff zum güldenen Stern/ da er gelegen/ gebührend vorgenommen/ und haben wir befunden/ daß der Stich 2. Finger breit über der rechten Wartze nach dem rechten Arm etwas zu hineingegangen/ und durch den muſculum pectoralem hinauffwarts nach dem Halſe zu durch die erſte Ribbe/ und os claviculæ in den thoracem durchgegangen/ als das ſternvm à thorace ſepariret worden/ hat man befunden/ daß über 4. Maaß Blut/ welches theils geronnen/ theils wäſſericht/ in der cavitat des thoracis ſich geſammlet. Der Stich war nur durch die

extre-

extremität der Lungen gegangen / und wenn der Entleibte in gerader poſitur geſtanden / wäre er nicht tödlich geweſen. Nachdem man aber ſo wohl ex ſitu vulneris, als auch andern Umbſtänden judiciren muß / daß er in poſitur und Lager ſich zu defendiren geweſen / ſo hat der Stich die *arteriam magnam* ſ. aortam, ſo gleich / als ſie aus dem ſiniſtro Cordis ventriculo kommt / vorwärts eröffnet / daß allda ein merckliches Loch zu ſehen geweſen / welches aber auff der andern Seiten nicht durchgangen. Alldieweil denn nun ex læſione hujus vaſis maximi eine lethalis hæmorrhagia erfolget / und ſangvinis circulatio auff einmahl verhindert / ſo iſt nicht allein das *Vulnus per ſe & abſolutè* lethal geweſen / ſondern hat auch ein plötzlicher Todt alſofort erfolgen müſſen. Im übrigen den Stich an ſich ſelbſten betreffend / ſo iſt geſchienen / daß derſelbige mit einer dreyeckigten Klinge geſchehen / und wenn der Degen nur biß auff ein halbes Glied nicht wäre in den Leib gegangen / ſo hätte der patient können ſalviret werden. Sonſten ſind die viſcera des obern Leibes gantz friſch und geſund geweſen. Dieſes haben wir ꝛc.

Qvamvis igitur haudquaquam negaverim, vulnera etiam levia propter conſtitutionem vulnerati morboſam, ruinæ & morti jamjam proximam, ſubitò & ex improviſo necem inferre, vel etiam ex panico terrore animam efflari, quo de vid. Generoſus & Excell. Georgius Francus de Franckenau / Profeſs. hodie Wittenbergenſium famigeratisſimus in Diſputatione de Alapis ſeu Colaphis: ex allatis tamen abſoluta ſolius aortæ vulneratæ lethalitas luculentisſimè apparet.

Proinde centum advoces Podalirios & Galenos, & ſinguli immedicabile vulnus deplorabunt. Siſtere intendis hæmorrhagiam? Eſt ea quidem potiſſima indicatio, at citius vitam, quàm ejus eructationem remoraberis. Pulveres affers ſympatheticos? non quidem penitus damnandi, ſed ſola hîc ſympathia opus. Liqvorem jactitas travmaticum, ſtypticumvè, quæcunque in momento conſolidantem vulnera & hæmorrahgias quasvis ſiſtentem? At citius, crede, vulneratus animam effundet, quàm tuum tu liquorem infundes. Confortas quidem interne & externe? aſt conclamatum eſt.

Utut

Utut autem hæc ſint, nemo tamen eò perveniet dementiæ, ut artem divinam, omniumqve nobilisſimam flocci pendat, contemnat, rejiciat, vel ideò, quod tantum abeſt omnibus eandem mederi morbis, ut potiùs, hæc maximè, vulnera intacta relinquat; & ſi qui alii curentur morbi, id naturæ cùm naturanti, tum naturatæ ſit adſcribendum, neutiquam Medicinæ, opum tabi, (ſic enim audit óſorib9) & funeri ultimo. Frivolum enim hoc eſt dicterium, & cui ab ipſo Hippocrate jamdudum reſponſum. Sanior ratio jubet nos confidere, quemcunq;, modo nō artis oſorem, noſſe, Medicos naturæ, quin D.O. Maximi? Miniſtros ultra æquum ſe ſuum agere non poſſe. Qva quidem fiducia DEUM, unicum artis Creatorem & Soſpitatorem ſupplices veneramur, ut, ſicut mille novit vias impios & furioſos puniendi, ita pios & pacificos dirigat, proſperet & conſervet ut ubivis, ita maximè in Salana hacce Fridericiana, cui florem & incrementum perpetuum largiatur quam clementisſimè.

FINIS.